

בש"פ 1034/20 - יבגני ביחלו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1034/20

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: יבגני ביחלו

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

עררעל החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 5.2.2020 במ"ת 42677-04-19 שניתנה על ידי
כבוד השופט ע' דרויאן-גמליאל

תאריך הישיבה: ט"ז בשבט התש"ף (11.2.2020)

בשם העורר: עו"ד גיל גבאי

בשם המשיבה: עו"ד אפרת גולדשטיין-רוזן, עו"ד יוני חדד

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 5.2.2020 (מ"ת 42677-04-19, השופט ע' דרויאן-גמליאל). בית המשפט המחוזי דחה את בקשתו של העורר לקבלת תסקיר עדכני בעניינו במסגרת דיון בבקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד תום ההליכים.

כתב האישום וההליכים הקודמים

2. ביום 18.4.2019 הוגש כתב אישום נגד העורר ו-19 נאשמים נוספים במסגרת הפעילות העבריינית שזכתה לכינוי "פרשת טלגראס", ועניינה הפעלת פלטפורמה דיגיטלית המיועדת לסחר בסמים מסוכנים בכלל ובקנאביס בפרט

עמוד 1

(תפ"ח 42587-04-19) (רקע נוסף פורט בהחלטתי מיום 10.7.2019, בש"פ 4354/19). יוער כי כנגד מעורבים אחרים בפרשה, בעיקר מן הדרג הבכיר, הוגש כתב אישום נוסף (תפ"ח 42209-04-19). כתב האישום הנוגע לעורר ייחס לו עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, סחר בסמים מסוכנים, תיווך בסחר בסמים מסוכנים, הדחת קטין לסמים מסוכנים, שיבוש מהלכי משפט והלבנת הון – כאשר חלקן יוחסו לו במסגרת ארגון פשיעה לפי חוקמאבקבארגוניפשיעה, התשס"ג-2003. על-פי כתב האישום, העורר פעל, בין היתר, כמנהל "ענף בקרת הסחר" בפלטפורמה, וסמוך למעצרו פעל במסגרת "ענף אבטחה" שנוהל על-ידי נאשם אחר.

3. אפתח בהצגה קצרה של ההחלטות הקודמות שהתקבלו בעניין מעצרו של העורר. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים. לאחר שבא-כוחו הסכים לקיומן של ראיות לכאורה התקבלו שני תסקירים מטעם שירות המבחן (מיום 30.5.2019 ומיום 2.7.2019). ביום 25.7.2019 קבע בית המשפט המחוזי כי ניתן לבחון את מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, בין השארנוכח העובדה שהוא לא כיהן בתפקיד של "ראש ענף" בעת מעצרו, ומאחר שהוא נעדר עבר פלילי ונמנה עם הצעירים בפרשה. בהתאם, בית המשפט המחוזי הורה על קבלת חוות דעת מתאימה בעניין (השופטת נ' בכור). בהמשך לכך, ביום 6.8.2019 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר במתכונת זו בלוויית מספר תנאים מגבילים נוספים (השופטת מ' ברק-נבו). המדינה הגישה על כך ערר, אשר התקבל בהחלטה שבה הורה בית משפט זה על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריה עד לתום ההליכים (בש"פ 5279/19, השופט ד' מינץ). ההחלטה נדרשה לקושי הטמון ב"תפנית" שחלה בתסקיר השני, שהמליץ על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני באותו מקום ובהשגחתם של אותם מפקחים שנשללו בתסקיר הראשון על רקע "אופיו, אישיותו ותפיסת עולמו" של העורר.

4. ביום 16.1.2020 התקיים בבית משפט זה דיון בבקשה להארכת מעצר ראשונה של חלק מן הנאשמים בפרשה, ובהם העורר. בסיכומו של דבר, הוארך מעצרו של העורר ב-90 ימים נוספים בהסכמתו, וזאת לאחר שהבהיר בדיון כי בכוונתו להגיש בקשה לעיון חוזר לבחינה מחודשת של מעצרו (ראו: בש"פ 140/20 מדינת ישראל נ' מישל (30.1.2020) (להלן: עניין מישל); ע' 15 לפרוטוקול הדיון מיום 16.1.2020). להשלמת התמונה יוער כי בעניין מישלצוין שלצד ההצדקה להיענות לבקשת המדינה, יש מקום לכך שלקראת המועד הבא שבו תוגש בקשת הארכה, המדינה תידרש להבחין בין קבוצות הנאשמים השונות בפרשה (בהתאם לעבירות המיוחסות להם, תפקידם הארגוני ועוד, כמפורט בעניין מישל, בפסקאות 4-5). לצד זאת, צוין גם כי "באשר לנסיבותיו האישיות של כל משיב ומשיב – אלו צריכות להידון, בראש ובראשונה, במסגרתו של עיון חוזר, ככל שתהא לכך הצדקה, ולא בגדרי ההליך הנוכחי" (שם, בפסקה 7).

5. בהמשך לכך, ביום 18.1.2020 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו מאחורי סורג ובריה לבית המשפט המחוזי, ובגדרה ביקש להורות על קבלת תסקיר עדכני בעניינו. בעיקרו של דבר, בבקשה נטען כי מאז קבלת התסקיר האחרון חלפו חודשים רבים שבהם העורר היה נתון במעצר, ובמהלכם חווה תהליך משמעותי של הפנמה ולקיחת אחריות המצדיק בחינה מחודשת.

6. כאמור בפתח הדברים, בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה בציינו כי התסקיר איננו מטרה אלא כלי, וכי נראה שבנתונים של העורר – ביניהם הקושי לתת בו אמון והצידוק האידיאולוגי שהיווה חלק ממניעיו – לא חל שינוי. בית המשפט המחוזי הוסיף עוד כי "הסכנה גדולה והאמון קטן", ובסיכומו של דבר לא נעתר לבקשה.

הערר

7. הערר שבפני מכוון כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי. העורר שב וטוען כי חל בו שינוי משמעותי מאז שנעצר, וכי זה בא לידי ביטוי בהפנמת חומרת מעשיו ובלקחת אחריות. בכלל זה העורר מדגיש כי התסקיר האחרון בעניינו ניתן לפני למעלה מ-7 חודשים. בהתייחסו לתהליך שהוא עובר העורר מצייין כי אף-על-פי שמדובר במעצרו הראשון, שירות בתי הסוהר מינה אותו כחונך לעצורים אחרים הזקוקים להנחיה ולתמיכה. העורר מלין על קביעתו של בית המשפט המחוזי שלפיה "נראה" שלא חל שינוי בנתוניו – וסבור כי לא ניתן לדעת זאת מבלי שהדבר נבדק על-ידי שירות המבחן. העורר מוסיף כי רוב הנאשמים בפרשה אינם מצויים כעת במעצר מאחורי סורג וברח, וכי ביחס לאחד מהם אף התקבלה בקשה להזמנת תסקיר משלים לאחר פרק זמן קצר יותר מהמקרה דנן (בחלוף שלושה חודשים מעת שהתקבל התסקיר הקודם). לפיכך, העורר סבור כי על בית משפט זה להורות על קבלת תסקיר משלים בעניינו שיוגש לבית המשפט המחוזי.

8. בדיון שהתקיים בפני ביום 11.2.2020 טענה המדינה כי דין הערר להידחות. לשיטתה, בעיקרו של דבר, נאשמים הדומים לעורר מהיבט בכירותם היחסית שוהים במעצר מאחורי סורג וברח. המדינה ציינה כי בעניינו של אחד מהם אכן הוזמן תסקיר משלים, אך הדבר קשור בנסיבותיו האישיות המיוחדות (ראו: בש"פ 6244/19 ניסן נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-11 (26.9.2019)).

9. בתשובה לכך, הצביע בא-כוח העורר על כך שהנאשמים השוהים במעצר מאחורי סורג וברח הם למעשה כאלה שהיו בכירים מן העורר, שכאמור לא היה "ראש ענף" במועד שבו נחשפה הפרשה ובוצעו המעצרים. בהמשך לכך הגיש בא-כוח העורר הודעה משלימה בנושא, ובה הדגיש כי שמונה מתוך 20 הנאשמים בכתב האישום שבו נכלל העורר מצויים במעצר (כשהוא במניין), והיתר משוחררים בתנאים שונים.

דיון והכרעה

10. סעיף 52(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 קובע כי עיון חוזר בהחלטה בעניין הנוגע למעצר ייעשה אם "נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה". בחינת הזמן שחלף נעשית על רקע נסיבות העניין, וניתן להביא בחשבון, בין היתר, את חומרת העבירות המיוחסות לעצור, מידת המסוכנות שלו, התנהגותו במעצרו ונסיבותיו האישיות (ראו למשל: בש"פ 5221/19 לוזון נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (12.9.2019)).

11. בכל הנוגע לערר שבפני, נקודת המוצא לדיון היא אכן חומרתה של פרשת טלגראס ככלל, ולצד זאת ההכרה בצורך להבחין בין דרגי בכירות שונים בה, כפי שפירטתי בהחלטות קודמות (ראו החלטותי מיום 10.7.2019 – בש"פ 4354/19 ובש"פ 4267/19). החשיבות הנודעת להבחנות אלה עולה גם מההחלטה בעניין מישל, כמפורט לעיל.

12. בראי האמור, אני סבורה כי פרק-הזמן שחלף מאז ההחלטה בעניין מעצרו עד תום ההליכים איננו מבוטל. בכלל זה אני מייחסת משקל לעובדה שהעורר נבחר לשמש חונך לאחרים במעצר, כעדות לשינוי אפשרי בתפיסותיו. מעבר לכך, ובהתאם לצורך בהבחנות בין המעורבים בפרשה דנן, העובדה שבכירותו של העורר בארגון נפלה בכל זאת במידת מה משל עצורים אחרים משליכה על מידת מסוכנותו וחומרת המעשים המיוחסים לו. הצטברותם של טעמים אלו מצדיקה היענות לבקשה להכנת תסקיר נוסף בעניינו בשלב זה – וזאת מבלי לחוות כל עמדה לגוף הדברים ומבלי לפתח ציפיות. אשר על כן, אני מורה על הכנת תסקיר שיוגש לבית המשפט המחוזי לא יאוחר מיום 28.2.2020.

13. סוף דבר: הערר מתקבל כמפורט בפסקה 12 לעיל.

ניתנה היום, י"ז בשבט התש"ף (12.2.2020).

ש ו פ ט ת
